

NIEUWSBRIEF 3 september 2024

Beste vrienden en ambassadeurs van Museum de Vier Quartieren,

De meteorologische zomer is helaas weer voorbij. Vanaf 1 september begint de meteorologische herfst alweer. Maar niet getreurd, de astronomische herfst begint pas op 22 september. Dat is namelijk de datum waarop dit jaar, 2024, de dag en de nacht precies even lang zijn. Dus we kunnen zoals het er tot nu toe uitziet toch nog even genieten van wat mooie zomerse (na)dagen.

Voor ons echter weer tijd om elkaar weer wat bij te praten via onze periodieke Nieuwsbrief. Ook in deze Nieuwsbrief zijn we er gelukkig in geslaagd om opnieuw enkele wetenswaardige en interessante bijdragen van ons aller Ineke Strouken ter lezing aan te kunnen bieden.

MEDEDELINGEN

Periodiek overleg met het bestuur van het Museum

Wij zijn blij om te kunnen bevestigen dat het in onze vorige Nieuwsbrief aangekondigde doel, om een bijdrage te leveren aan de financiering van de aanschaf van een nieuwe koffiemachine door het Museum, inmiddels is gerealiseerd. Het tweede doel, om (alsnog) een deel van de kosten van de, nu ten einde lopende, tentoonstelling 'Vrouwenzaken 1850 – 2025' te financieren, wordt waarschijnlijk vervangen door een ander en zich dringender aandienende concrete kwestie, namelijk het grondig aanpassen van het verouderde ICT-systeem. Het bestuur van het Museum buigt zich momenteel over deze problematiek en zal waarschijnlijk op korte termijn met een voorstel komen. Wij houden jullie uiteraard op de hoogte.

Wij als Vriendenkring vinden het van groot belang dat ook de vrijwilligers van het Museum op de hoogte zijn van het wel en wee van onze vereniging en vice versa. Vandaar dat we met het bestuur van het Museum hebben afgesproken dat we voortaan structureel onze wederzijdse Nieuwsbrieven aan elkaar toezenden. Het bestuur van het Museum zorgt vervolgens voor verdere distributie richting vrijwilligers en wij kunnen op onze beurt, als bestuur van onze Vriendenkring, een gepast gebruik maken van de info uit de Nieuwsbrieven van het Museum.

Een ander actueel item is de op gang gekomen ontwikkeling van een nieuw fenomeen: 'het Museum Oirschot'. Voor meer informatie hierover verwijzen wij graag naar het desbetreffende hieraan gewijde artikel over dit onderwerp van de hand van Ineke Strouken: '*Naar een Museum Oirschot*'.

Website Museum

In onze vorige Nieuwsbrief hebben wij gemeld dat er door het bestuur van het Museum momenteel gewerkt wordt aan het moderniseren en vernieuwen van hun website. Dit is voor ons van belang omdat 'onze website' onderdeel uitmaakt van de website van het Museum. Om zoveel mogelijk aan onze wensen tegemoet te kunnen komen heeft het bestuur van het Museum ons gevraagd om een zogeheten wensenlijstje bij hen in te dienen. Dit is inmiddels gebeurd.

De aandacht zal met name tevens worden gericht op verbetering van de toegankelijkheid en gebruikersvriendelijkheid van de website.

Rabo ClubSupport 2024

Graag brengen wij in herinnering dat de Rabo Clubsupportactie weer van start is gegaan. Het Museum heeft zich hiervoor wederom als deelnemende organisatie ingeschreven.

Wij, als bestuur van onze Vriendenkring, hopen dat wij allen als Vrienden van het Museum hiervan zoveel als mogelijk gebruik zullen gaan maken tijdens de stemperiode. Deze is gestart op 2 september en zal doorlopen t/m 24 september.

De bekendmaking van de resultaten van alle uitgebrachte stemmen zal plaatsvinden in de periode van 30 september t/m 11 oktober.

Het Museum en wij rekenen op U.

Foto Rabobank Nederland

BIJDAGEN DOOR INEKE STROUKEN

Naar een Museum Oirschot

Als je van erfgoed houdt, dan kun je nergens beter wonen dan in onze gemeente. Wij hebben alle soorten erfgoed in ruime mate: monumenten, archeologische vindplaatsen, collecties historische voorwerpen, tradities, landgoederen en oude landschappelijke structuren. De vraag is alleen: hoe verbind je dit erfgoed en hoe maak je dat toegankelijk voor inwoners en bezoekers. Het Erfgoed Platform en de Gemeente Oirschot denken hierover na en hebben het initiatief genomen voor een 'Museum Oirschot'.

Het 'Museum Oirschot' gaat het Verhaal van Oirschot vertellen. Al vanaf de prehistorie wonen er mensen in onze regio. Deze mensen hebben door de eeuwen heen sporen achter gelaten. Die sporen vind je overal, boven en onder de grond en in materieel en immaterieel erfgoed. Deze sporen samen vertellen het verhaal van hoe de gemeente Oirschot geworden is, zoals het nu is. Erfgoed heeft dus alles te maken met de identiteit van Oirschot. Daarom moeten wij daar heel erg zuinig op zijn. Het 'Museum Oirschot' gaat door het vertellen van verhalen verbindingen leggen tussen al die sporen. Vanaf volgend jaar zullen tussen 1 mei en 1 november acht monumenten op zondagmiddag open zijn.

Dat zijn respectievelijk: de Sint-Petrusbasiliek, het Oude Raadhuis, het Boterkerkje, de Oude Toren in Oostelbeers, het Oude Kerkje in Middelbeers, de Heilige Eik, de kapel van klooster Bleijendaal en natuurlijk het Museum de Vier Quartieren. Daarnaast zijn de gemeente en het platform bezig om zestig monumenten van een QR-code te voorzien. Wie de QR-code scant, krijgt de geschiedenis van dat pand te lezen.

Foto Visit Oirschot

Foto Collectie Museum

Wij zullen u op de hoogte houden en ook voor u volgen wat deze plannen betekenen voor het Museum de Vier Quartieren.

Onderweg! Van toren naar toren

Foto Ton Fischer

Het thema van het Erfgoed Weekend Oirschot, dat op 14 en 15 september gehouden wordt, is dit jaar *'Onderweg!'*. In het kader daarvan heeft Ineke Strouken in opdracht van de gemeente een tentoonstelling *'Van toren naar toren'* gemaakt in de Sint-Petrusbasiliek. Deze expositie is tevens een voorbeeld van hoe je via een verhaal monumenten, museumvoorwerpen en tradities met elkaar kunt verbinden.

Tegenwoordig hebben wij Google Maps en je hoeft helemaal niet zo oud te zijn om te weten dat je nog niet zo lang geleden de weg moest zoeken met landkaarten en stedengidsen. Maar eeuwenlang moesten reizigers het hebben van kerktorens. Tot de komst van flatgebouwen in de vorige eeuw, waren kerktorens het hoogste punt in het landschap. Reizigers liepen van toren naar toren. Kerktorens waren oriëntatiepunten. Maar ze waren ook bakens van het geloof. Aan de toren van de Sint-Petrusbasiliek kun je zien dat Oirschot in de middeleeuwen een belangrijk religieus centrum was. In de gemeente Oirschot staan een aantal bijzondere torens. Oostelbeers heeft twee losstaande kerktorens en daar zit een heel verhaal aan vast. En dan heb je nog de torens in Middelbeers en Spoondonk, die getuigen van het Rijke Roomse Leven. Het Oude Kerkje in Middelbeers heeft geen hoge toren, maar is wel een prachtig voorbeeld van Kempische dorps gotiek.

Over de torens in onze gemeente is veel te vertellen. Wat is hun verhaal? Wie waren de reizigers die Oirschot bezochten? Reizen was gevaarlijk en hoe beschermden deze reizigers zich tegen gevaren? De tentoonstelling *'Onderweg! Van toren naar toren'* is tijdens het Erfgoed Weekend op 14 en 15 september 's middags te bekijken in de Basiliek en verder tot 1 november elke zondagmiddag.

Kermis

Van zaterdag 28 september tot en met woensdag 2 oktober is het weer kermis in Oirschot. Wist u dat kermis tot de alleroudste tradities behoort en dat kermis alles te maken heeft met de kerk? De kermis in Oirschot wordt voor het eerst in 1556 genoemd.

De kermis is ontstaan uit de jaarmarkt die in de middeleeuwen gehouden werd om de naamdag van de patroonheilige van de kerk te vieren. Kermis komt van het woord 'kerk-mis'. Mensen kwamen uit de hele omgeving naar de jaarmarkt om producten te kopen of verkopen. Eerst ging men naar de kerk om de Heilige Mis bij te wonen en daarna was het feest op het plein voor de kerk. Er werd natuurlijk gedronken en gegeten, maar ook gedanst en spelletjes gedaan. Koekhappen, of de gevaarlijk variant koekhakken, is zo'n oud kermis spel. Ook rondreizende artiesten, zoals muzikanten, koorddansers, de boeienkoning en de barbier die op de kermis tanden trok, probeerden wat te verdienen.

Foto Ton Fischer

Draaimolen

Op de kermis in Oirschot staat vaak de prachtige draaimolen van de familie Eckelboom. De draaimolen, ofwel mallemolen of carrousel, is de oudste kermisattractie. De oudste draaimolens werden in beweging gebracht door mensen met touwen of door een paard. In de 19^e eeuw werd dat de stoommachine en werden de carroussels grote

reizende pretparken. In de Efteling is nog zo'n stoomcarrousel te zien. De draaimolen had ook een educatieve functie. Kinderen, vroeger waren ook volwassenen er dol op, konden in een koets zitten of in een auto rijden of vliegtuig besturen. In de tijd dat deze voertuigen voor de meeste mensen niet haalbaar waren, was dat een hele beleving. De oudste draaimolens dateren uit de 16^e eeuw en werden met de hand bediend. Er stonden wat simpele paarden en de bezoekers mochten als een echte ridder ringsteken. Degene die zijn spies door de ring stak, mocht nog een rondje rijden.

Franciscus van Assisi: dierendag

Oirschot heeft een band met de Heilige Franciscus. De zusters in Klooster Nazareth aan de Koestraat leven volgens zijn leer en denken erover na hoe zij het gedachtengoed van Sint-Franciscus kunnen doorgeven aan de toekomst. Maar wist u dat dierendag op zijn naamdag, 4 oktober, wordt gevierd? Franciscus hield van de mensen, dieren en de natuur. Hij werd in 1181 of 1182 geboren in Assisi (Italië). Twee jaar na zijn dood in 1226 werd hij al door Paus Gregorius IX heilig verklaard, zo belangrijk was hij. Op het einde van zijn leven schreef hij 'Het zonnelied'. Het is een loflied op de natuur. In het lied noemde hij de zon zijn broeder en de maan en de sterren zijn zusters. Franciscus stierf op 3 oktober. De dag daarna werd hij in processie door de stad naar de kerk gedragen. De dag waarop hij begraven werd, 4 oktober, werd voortaan gekozen voor de viering van zijn naamdag. Omdat Franciscus veel gevoel voor dieren had, hij zou zelfs met de dieren kunnen praten, werd in 1929 in Wenen besloten om voortaan op 4 oktober een dag speciaal aan de dieren te wijden. Dieren werden vooral gezien als werkdieren en voedsel. In het begin van de vorige eeuw ging men langzaam inzien dat dieren ook levende wezens waren, die recht op bescherming hadden. Nederland vierde in 1930 voor het eerst dierendag.

Foto Collectie Rijksmuseum

TOT SLOT

Wij hopen jullie met deze nieuwsbrief op de hoogte te hebben gebracht van de laatste ontwikkelingen en wederom te hebben voorzien van nuttige en interessante informatie. Het voltallige bestuur wenst hierbij al onze Vrienden en Ambassadeurs van harte een culturele en vooral kleurrijke herfst toe.

Met hartelijke groet,
Namens het bestuur,
Bert Meijer, Ineke Strouken, Els van Hapert-Gortemuller en Jan de Vet